

Samoleczenie w ocenie osób starszych hospitalizowanych na oddziale chorób wewnętrznych

Self-medication in opinions of elderly patients hospitalised at the internal medicine department

Beata Babiarczyk¹, Anna Masztalerz²

¹ Akademia Techniczno-Humanistyczna, Wydział Nauk o Zdrowiu, Bielsko-Biała

² ZZOZ, Szpital Śląski w Cieszynie

Streszczenie

Wstęp. Zjawisko samoleczenia, dosyć popularne w populacji osób starszych, ma pozytywne aspekty, zarówno w odniesieniu do indywidualnego człowieka, jak i dla zdrowia publicznego, ale ma także aspekt negatywny – bezkrytycznie stosowane przez nieświadomione osoby może stanowić zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia. Negatywne konsekwencje tego zjawiska mogą być niebezpieczne dla osób starszych, ze względu na pogarszający się ich stan zdrowia, wielochorobowość oraz polipragmagię. **Cel pracy.** Scharakteryzowanie i określenie skali zjawiska samoleczenia wśród osób starszych. **Materiał i metody.** Badaniem objęto 144 pacjentów hospitalizowanych na oddziale chorób wewnętrznych Szpitala Śląskiego w Cieszynie. Badania zostały przeprowadzone z użyciem metody sondażu diagnostycznego, przy zastosowaniu techniki wywiadu kwestionariuszowego. Narzędziem badawczym był kwestionariusz własnej konstrukcji. **Wyniki.** Większość badanych oceniła swój stan zdrowia jako przeciętny lub zły. Jako główne zachowania prozdrowotne badani wskazywali regularne przyjmowanie przepisanych leków oraz regularne wizyty u lekarza. Im wyższe wykształcenie tym badani deklaruowali więcej zachowań prozdrowotnych. Zdecydowana większość badanych deklaruowała przyjmowanie suplementów diety, najczęściej w celu uzupełnienia niedoborów składników, poprawy pracy serca i wątroby. W większości zachęcała ich do tego reklama lub farmaceuta. Większość badanych deklaruowała przestrzeganie zaleceń terapeutycznych. Zdecydowana większość badanych czerpie informację o zażywanych lekach od lekarza. **Wnioski.** W populacji osób starszych niezbędne jest promowanie zachowań prozdrowotnych, a także edukacja w zakresie niebezpieczeństw wynikających z przyjmowania leków bez konsultacji z lekarzem i nieprzestrzegania zaleceń terapeutycznych. (Gerontol Pol 2019; 27; 124-131)

Słowa kluczowe: samoleczenie, starsi ludzie, suplementy, przestrzeganie zaleceń

Abstract

Introduction. Self-medication, which is quite popular in the elderly population, has positive aspects, both in relation to individual and public health. However, it can also cause harm – used uncritically by misinformed individuals may pose a serious threat to their health, and even be life-threatening. Negative consequences of self-medication may be dangerous for the elderly, due to their health deterioration, multiple comorbidities and polypharmacy. **Purpose of the study.** To assess and obtain an overview of the scale of self-medication among the elderly. **Material and methods.** The study included 144 inpatients from internal diseases ward of the Szpital Śląski in Cieszyn. The diagnostic survey method was used, with the own designed questionnaire as the research tool. **Results.** Most respondents assessed their health condition as not so good or bad. The respondents indicated regular taking of prescribed medications and regular visits to the doctor their main pro-healthy behaviors. The higher education the respondents declared the more pro-healthy behaviors they were involved in. The vast majority of respondents declared taking dietary supplements, usually aimed at supplementing shortages of ingredients, improving their heart and liver functions. Usually, they were encouraged to do so by advertisements or pharmacists. Most respondents declared compliance with therapeutic recommendations. The vast majority of respondents obtained information about the medicines they were taking from their doctor. **Conclusions.** Health promotion and education regarding possible harm caused by taking medicines without consulting a doctor and failing to adhere to recommendations seems necessary in the elderly population. (Gerontol Pol 2019; 27; 124-131)

Key words: self-medication, the elderly, supplements, medication adherence

Adres do korespondencji: ✉ Beata Babiarczyk; Wydział Nauk o Zdrowiu, Akademia Techniczno-Humanistyczna; ul. Willowa 2, 43-309 Bielsko-Biała
☎ (+48 33) 827 96 82 ✉ bbabiarczyk@yahoo.com